

dostarczają wielu inspiracji o charakterze bardziej teoretycznym co do jego ujmowania i rozwoju w przyszłości. Mogą one stanowić znakomitą podstawę do porównań z polskim prawem rolnym, inspirowanym w okresie ostatnich piętnastu lat przez unijne prawo rolne. Wprawdzie występują istotne różnice co do genezy oraz ujmowania tego prawa w obu porządkach prawnych, ale wspólne są problemy związane z jego obecnym kształtem oraz z wyzwaniem przyszłości. Nauka prawa rolnego w Hiszpanii w ostatnich dekadach doskonale się rozwija, mimo że agraryści prowadzą badania z reguły w ramach katedr prawa cywilnego.

ROMAN BUDZINOWSKI, KRZYSZTOF RÓŻAŃSKI

PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

„Agrar- und Umweltrecht“

Alfred Scheidler, *Naturschutzrechtliche Eingriffsregelung und Landwirtschaft*, (Regulacje interwencyjne w zakresie prawnej ochrony przyrody a rolnictwo), AUR 2019, nr 3, s. 88–93.

Przedmiotem rozważań są niemieckie regulacje interwencyjne w zakresie ochrony przyrody. Pomiędzy nowoczesnym rolnictwem a ochroną środowiska istnieje swoisty związek. Rolnictwo, jak i leśnictwo, są zależne od środowiska, a zatem jego ochrona leży w ich interesie gospodarczym. Z jednej strony intensywne rolnictwo stanowi istotną przyczynę zanieczyszczenia i degradacji środowiska. Z drugiej natomiast jest jednym z tradycyjnych i, pod względem zaopatrzenia w żywność, koniecznym wykorzystaniem krajobrazu. Podaż żywności służy zaspokojeniu podstawowej potrzeby ludzkości, ma zatem dużą wartość ekonomiczną. Żywność można jednak pozyskać jedynie poprzez ingerencję w środowisko naturalne. Fakt, że rolnictwo musi spełniać wymagania zarówno ekonomiczne, jak i ekologiczne, implikuje konieczność określenia specjalnego statusu rolnictwa. Aby z jednej strony uwzględnić interesy gospodarcze rolnictwa, a z drugiej strony kwestie ochrony środowiska i przyrody, konieczne jest zachowanie odpowiedniej równowagi.

Autor podkreśla, że rozporządzenie interwencyjne w zakresie ochrony przyrody stanowi, iż osoba odpowiedzialna za znaczną ingerencję w przyrodę i krajobraz jest zobowiązana do unikania szkód oraz do rekompensat. W przypadku rolnictwa istnieją jednak wyłączenia. Pewne działalności rolnicze, które z natury rzeczy mogą być uznane za ingerencję, nie są tak kwalifikowane, co rodzi różne skutki prawne.

Matthias Wiemers, *Agrarreform durch Lebensmittelpolitik – zum neuen Recht des ökologischen Landbaus* (Reforma rolna poprzez politykę żywnościową – nowe regulacje w zakresie rolnictwa ekologicznego), AUR 2019, nr 4, s. 131–136.

Autor zauważa, że przed pierwszymi regulacjami unijnymi w zakresie rolnictwa ekologicznego możliwe było promowanie żywności wytworzonej w ramach specjalnego procesu produkcji, a także żywności o określonych właściwościach w granicach prawa konkurencji. Jednak dopiero w 1991 r. przyjęto pierwsze unijne regulacje, określające wymagania dla uprawy i produkcji środków spożywczych, które można nazwać produktem ekologicznym lub produktem rolnictwa ekologicznego. W artykule omówiono założenia nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007, które będzie stosowane od 1 stycznia 2021 r.

Podsumowując poczynione rozważania i przedstawione krytyczne uwagi do nowych rozwiązań, autor wskazuje, że to, czy regulacje te rzeczywiście będą wspierać dalszy rozwój rolnictwa ekologicznego, tak pożądanego przez dużą część populacji UE, będzie zależeć w zasadzie od przyjmowanych regulacji wykonawczych.

Astrid von Blumenthal, *Anspruchssicherung, Haftungsvermeidung und „Technical Compliance“ für Biogasanlagenbetreiber* (Zabezpieczenie roszczeń, unikanie odpowiedzialności oraz „Technical Compliance” dla operatorów biogazowni), AUR 2018, nr 5, s. 162–168.

Punktem wyjścia rozważań jest stwierdzenie, że hasło „Technical Compliance” jest obecne na ustach wszystkich, zwłaszcza reprezentantów przemysłu motoryzacyjnego. Jednak zgodność z technicznymi wymogami prawnymi jest szczególnie ważna niezależnie od dziedziny gospodarki i stanowi wyzwanie także dla sektora energetycznego, a zwłaszcza dla operatorów biogazowni. Biorąc pod uwagę złożoność prawodawstwa w tym zakresie, pierwszą trudnością dla operatora instalacji jest odnalezienie i rozpoznanie odpowiednich przepisów. Zastosowanie znaleźć mogą bowiem nie tylko przepisy prawa energetycznego, ale przykładowo również prawa budowlanego, prawa wodnego, prawa cywilnego, a nawet prawa pracy.

Celem artykułu jest przedstawienie problemów prawnych, z którymi mierzą się operatorzy biogazowni przy planowaniu i eksploatacji elektrowni. Pierwsza część publikacji koncentruje się na stosunkach prawnych między producentami instalacji a operatorami, w szczególności na roszczeniach, których operator może dochodzić w przypadku niedoboru mocy produkcyjnych w zakładzie. Natomiast druga część dotyczy różnych scenariuszy odpowiedzialności operatorów instalacji. Zdaniem autora, w związku z rozkwitem w ostatnich latach branży biogazowni, określenie zakresu odpowiedzialności prawnej konstruktorów i operatorów będzie częstym przedmiotem sporów sądowych.